

Saksan muuttajaryhmät

Elli Heikkilä

Siirtolaisuusinstituutissa pidettiin kevään *Muuttoliikkeen ja etnisyytutkimuksen (MEV) -seminaari* 3.5.2001. Dosentti *Outi Tuomi-Nikulan* (Turun yliopisto) esitelmän teemana oli Saksan liittotasavallan eriaikaiset ja eriarvoiset muuttajat. Aihe on tärkeä Suomenkin kannalta, kun viime aikoina on paljon keskusteltu maahanmuutosta ja sen tarpeellisuudesta mm. tulevan väestökehityksen kannalta. Maassamme on nostettu esiin myös käsite aktiivinen maahanmuuttopolitiikka.

Suomen ulkomaalaisväestö on pieni verrattuna Saksan vastaviin lukuihin. Saksassa on 82 miljoonaa asukasta, joista ulkomaalaisia on 7.3 miljoonaa eli lähes 10 %. Suurimman ryhmän muodostavat turkkilaiset, joita on 2.1 miljoonaa. Jos Suomessa asuisi suhteessa yhtä paljon ulkomaalaisia kuin Saksassa, heitä olisi lähes puoli miljoonaa. Nyt Suomessa on alle 100 000 ulkomaalaista.

Outi Tuomi-Nikula on luokitellut Saksan nykyiset muuttajaryhmät kuuteen eri kategoriaan. Ensimmäisenä ovat perinteiset (historialliset) saksalaiset vähemmistöt, joilla on selkeästi oma etninen kulttuurinsa ja jotka ovat yleensä Saksan kansalaisia. Tä-

hän ryhmään kuuluvat juutalaiset (25 000 henkeä v. 2000), sorbit eli vendit, joka on slaavilainen vähemmistö (60 000 henkeä v. 2000) ja romanit (45 000–80 000 henkeä v. 2000).

Toisena ryhmänä ovat saksalaista syntyperää olevat (paluu)muuttajat, lukumäärältään n. 14 miljoonaa. Näitä ovat v. 1945 lähtien itäprovinssien saksalais-syntyinen väestö eli siirtoväki, Baltian saksalaiset, DDR:stä loikanneet saksalaiset, paluumuuttajat Itä-Euroopan maista yms.

Kolmannen ryhmän muodostavat Euroopan Unionin jäsenmaista muuttavat siirtolaiset, joita on n. 2 miljoonaa. Neljänteen ryhmään kuuluvat Euroopan unionin ulkopuolelta tulevat siirtolaiset, joita on n. 5 miljoonaa. Heitä ovat puolalaiset ja muut Itä-Euroopan maista muuttavat sekä turkkilaiset, afrikkalaiset, amerikkalaiset, aasialaiset, jne. Viidenteen ryhmään kuuluvat pakolaiset. Pelkästään pakolaistasusta anovien määrä on n. 127 000 henkeä. Muita pakolaisryhmiä ovat esim. passittomat ulkomaalaiset, sopimussuhteiset pakolaiset, kuten Vietnamin pakolaiset jne. Viimeisen ryhmän muodostavat laittomasti maahan muuttavat.

Saksassa keskustellaan parhaillaan siirtolaisuuspolitiikan peruslinjauksista. Uutisten mukaan ne pitäisi lyödä lukkoon jo kesällä. Siirtolaisuutta pidetään väistämättömänä, koska alhaisen syntyvyyden uskotaan muuten aiheuttavan valtavan työvoimapulaa. Saksan tilastokeskuksen mukaan maan väkiluku pienenee 65 miljoonaan vuoteen 2050 mennessä, vaikka joka vuosi tulisi keskimäärin 100 000 uutta siirtolaista. Maahan pyrittäisiin houkuttelemaan etenkin koulutettua työvoimaa erityisen pistejärjestelmän avulla. Pisteitä saisi koulutustason, saksan kielen taidon ja iän mukaan.

Lähteet

- Aittokoski, Heikki (2001), ”Siirtolaiskeskustelu ryöpsähti taas Saksassa”. Helsingin Sanomat 30.5.2001, C 2.
- Tuomi-Nikula, Outi (2001), ”Saksan liittotasavallan eriaikaiset ja eriarvoiset muuttajat”. Esitelmä MEV-seminaarissa Siirtolaisuusinstituutissa, Turku 3.5.2001.